

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи аграрии
Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур,
доктори илмҳои кишоварзӣ,
профессор, узви вобастаи АИКТ

Махмадёрзода У.М.

2026

ТАҚРИЗИ МУАССИСАИ ПЕШБАР

Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур ба диссертатсияи Абдусаломов Фарҳод Абдучаборович дар мавзуи «Идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори (Phd) аз рӯйи ихтисоси 6D050700 – Менеҷмент (илмҳои иқтисодӣ).

1. Мутобиқати мавзӯ ва мухтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Диссертатсияи Абдусаломов Фарҳод Абдучаборович дар мавзуи «Идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори (Phd) ба бандҳои зерини Шиносномаи ихтисоси 6D050700 – Менеҷмент (илмҳои иқтисодӣ): 9. Ташкилот ҳамчун объекти идоракунии. Асосҳои назариявӣ ва методҳои идоракунии ташкилот. Мухтавои вазифавӣ ва идоракунии ташкилот. Сохтори идоракунии ташкилот. Ҷанбаҳои дарозмуҳлат, миёнамуҳлат ва кӯтоҳмуҳлати идоракунии ташкилот, идоракунии қарб ва стратегӣ. Идоракунии ташкилот аз рӯйи марҳилаҳои ҳаётии он. 12. Арзёбии идоракунии ташкилот ҳамчун низомии иҷтимоӣ ва иқтисодӣ. Меъёри арзёбии самаранокии идоракунии. Методҳо ва нишондиҳандаҳои арзёбии натиҷабархӣ идоракунии. 15. Менеҷменти стратегӣ, методҳо ва шаклҳои амалисозии он. Мухити дохилӣ ва берунӣ ташкилот. Раванд ва методҳои коркард ва татбиқи стратегия. Инкишофи шаклҳои стратегияи ҳамшарикӣ. Мухтаво ва методҳои назорати стратегӣ. Стратегияҳои корпоративӣ, муносибсозии андозаи ширкат ва ҳамгироии амудӣ, стратегияҳои тафриқабандӣ (диверсификатсия). Ташаккул ва идоракунии занҷираҳои офаридани арзиш. Рақобатпазирии бизнес. Ташкил ва нигоҳдории салоҳиятҳои калидӣ. Захираҳои стратегӣ ва қобилиятҳои ташкилотии ширкат. Низомии мутаваззини нишондиҳандаҳо ҳамчун афзори татбиқи стратегияи ширкат. Раванди бунёди низомии мутаваззини нишондиҳандаҳо (НМН). Бартарият ва норасоии истифодаи НМН дар шароити Тоҷикистон. 28. Назария ва амалияи

идоракунии зиддибухронии ташкилот. Инкишофи амсилаҳои идоракунии зиддибухронӣ мувофиқат мекунад.

2. Мубрамии мавзуи таҳқиқот. Тағйирёбии шароити фаъолияти иқтисодӣ дар солҳои охир ба раванди идоракунӣ ва натиҷаҳои фаъолияти корхонаҳои кишоварзӣ таъсири бештар расонида истодааст. Ноустувории бозор, тағйирёбии вазъи молиявӣ, рушди босуръати технологияҳо ва тағйироти институтсионалӣ субъектҳои аграриро водор месозанд, ки ҳағноми қабули қарорҳо на танҳо ба натиҷаҳои имрӯза, балки ба дурнамои рушди фаъолияти худ низ таваҷҷуҳ намоянд. Аз ин нуқтаи назар, татбиқи принципҳои идоракунии стратегӣ аҳамияти махсус пайдо мекунад.

Муносибати стратегӣ ба идоракунӣ имконият медиҳад, ки корхона тағйироти эҳтимолии муҳити фаъолияти худро пешакӣ муайян намуда, имкониятҳои рушди минбаъда ва хавфҳои эҳтимолиро арзёбӣ намояд. Ин масъала барои корхонаҳои кишоварзӣ махсусан муҳим аст, зеро натиҷаҳои фаъолияти онҳо ба мавсимияти истеҳсолот, шароити табиӣ, тағйирёбии нархи захираҳои истеҳсолӣ ва маҳсулоти кишоварзӣ, инчунин вазъи бозори фурӯш вобастагии зиёд доранд.

Раванди ташаккули стратегияи рушди корхона бояд аз таҳлили муҳити беруна ва дохилӣ оғоз гардад. Омӯзиши талаботи бозор, сатҳи рақобат, имкониятҳои ҳамкорӣ бо таъминкунандагон, ҳолати иқтидори истеҳсолӣ, захираҳои молиявӣ, сатҳи технологӣ ва имкониятҳои рушди бозор барои муайян намудани самтҳои афзалиятноки фаъолияти минбаъда замина фароҳам меорад. Дар асоси чунин арзёбӣ ҳадафҳои стратегияи корхона муайян гардида, воситаҳо ва механизмҳои татбиқи онҳо интихоб карда мешаванд.

Яке аз шартҳои муҳими таъмини рушди дарозмуддати субъектҳои аграрӣ таҳкими иқтидори истеҳсолӣ ва молиявии онҳо мебошад. Барои ин истифодаи самараноки захираҳои дохилӣ бояд бо ҷалби манбаъҳои иловагии маблағгузорӣ, рушди ҳамкориҳои кооперативӣ ва истифодаи имкониятҳои сармоягузорӣ пайваст карда шавад. Татбиқи чунин муносибат барои навсозии воситаҳои истеҳсолӣ, ҷорӣ намудани технологияҳои нав ва афзоиши иқтидори истеҳсолии корхонаҳо имконият фароҳам меорад.

Ҳамзамон, самаранокии идоракунии стратегӣ аз дараҷаи ҳамоҳангсозии равандҳои истеҳсолӣ ва тиҷоратӣ вобаста мебошад. Ба ҳам пайвастании таъминот, истеҳсол, коркард, нигоҳдорӣ, логистика, маркетинг ва фурӯш дар доираи як низоми ягона имкон медиҳад, ки ҳаракати маҳсулот самараноктар ташкил гардида, талафот коҳиш дода ва истифодаи захираҳо беҳтар карда шавад.

Аз ин рӯ, ташаккули низоми идоракунии стратегӣ ва мутобиқшавандаи корхонаҳои кишоварзӣ яке аз шартҳои муҳими таъмини рушди устувори онҳо мебошад. Тавассути мониторинги муҳити иқтисодӣ, пешгӯии тағйирот, муайян

намудани хавфҳо ва сари вақт ворид намудани ислоҳот ба ҳадафҳои стратегӣ метавон самаранокии идоракунӣ ва устувории фаъолияти субъектҳои аграрию баланд бардошт.

3. Дарачаи асосноккунии гузоришҳои илмӣ, хулосаю пешниҳод, ки дар диссертатсия оварда шудаанд.

Диссертатсияи пешниҳодшуда ба яке аз масъалаҳои муҳимми рушди муносири комплекси агросаноатӣ таъмили идоракунӣ стратегияи рушди корхонаҳо бахшида шудааст. Мавзӯи интиҳобшуда дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ буда, таҳқиқи масъалаҳои вобаста ба ташаккули стратегияи рушди дарозмуддат, баланд бардоштани самаранокии фаъолияти корхонаҳо ва мутобик намудани низоми идоракунӣ ба тағйироти муҳити иқтисодиро дар бар мегирад. Мазмун ва натиҷаҳои таҳқиқот аз он шаҳодат медиҳанд, ки муаллиф масъалаи мазкурро дар алоқамандӣ бо хусусиятҳои фаъолияти субъектҳои комплекси агросаноатӣ мавриди омӯзиш қарор додааст.

Муаллиф дар таҳқиқот асосҳои назариявии идоракунӣ стратегиро мавриди таҳлил қарор дода, равишҳои гуногуни ташаккул ва татбиқи стратегияҳои рушди корхонаҳоро баррасӣ кардааст. Ҷиҳатҳои муҳими идоракунӣ стратегӣ, аз ҷумла арзёбии муҳити дохилӣ ва беруна, муайян намудани иқтидори захиравӣ, баҳодиҳии хавфҳо, интиҳоби самтҳои афзалиятноки рушд ва мониторинги натиҷаҳои татбиқи стратегия дар низоми ягонаи таҳлилий муттаҳид гардидаанд.

Дар диссертатсия натиҷаҳои таҳлили маълумоти омӯрӣ ва иқтисодӣ бо муқаррароти назариявӣ методологӣ пайваст карда шуда, барои муайян намудани омилҳои таъсиррасон ба самаранокии фаъолияти корхонаҳои агросаноатӣ истифода шудаанд. Истифодаи усулҳои таҳлили иқтисодӣ, омӯрӣ, иқтисодӣ-математикӣ ва моделсозӣ имконият додааст, ки натиҷаҳои таҳқиқот на танҳо аз нуқтаи назари назариявӣ, балки бо нишондиҳандаҳои воқеии фаъолияти субъектҳои хоҷагидорӣ низ асоснок карда шаванд.

Қобили қайд аст, ки муаллиф бо баррасии умумии равишҳои мавҷуда маҳдуд нашуда, масъалаҳои идоракунӣ стратегияи корхонаҳои агросаноатиро бо назардошти таъсири омилҳои захиравӣ, молиявӣ, истеҳсолӣ ва бозорӣ таҳлил намудааст. Дар асоси чунин таҳлил механизми ташаккул ва татбиқи стратегияи рушди дарозмуддат, модели арзёбии робитаи самаранокии фаъолияти корхонаҳо бо таъминоти захиравӣ ва самтҳои таъмили низоми идоракунӣ стратегӣ пешниҳод гардидаанд.

Хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия пешниҳодшуда аз натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва таҳлили маълумоти воқеӣ маншаъ гирифта, ба мақсад ва вазифаҳои муайянгардидаи таҳқиқот мувофиқат мекунад. Хусусияти амалии пешниҳодҳо дар имконияти истифодаи онҳо ҳангоми таҳияи стратегияҳои

рушди корхонаҳо, муайян намудани самтҳои сармоягузорӣ, истифодаи самараноки захираҳо ва қабули қарорҳои стратегии идоракунии зоҳир мегардад.

Дар маҷмӯъ, таҳлили мазмуну мундариҷаи диссертатсия нишон медиҳад, ки натиҷаҳои илмӣ пешниҳодшуда бо масъалаҳои таҳқиқшаванда алоқаманд буда, навгонии илмӣ, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, хулосаҳо ва тавсияҳои таҳияшуда дар асоси натиҷаҳои воқеии таҳқиқот ташаккул ёфтаанд. Ин ҳолат дараҷаи зарурии асоснокии хулосаҳо ва натиҷаҳои илмӣ диссертатсияро таъмин намуда, аҳамияти назариявӣю амалии таҳқиқоти гузаронидашударо муайян менамояд.

3. Навгонии илмӣ таҳқиқот ва саҳҳеҳии натиҷаҳои гирифташуда.

Дар диссертатсия масъалаҳои назариявӣ ва амалии идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ таҳқиқ гардида, тавсияҳои илман асоснокшуда оид ба такмили низоми идоракунии стратегӣ, баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳо ва муайян намудани самтҳои рушди дарозмуддати субъектҳои агросаноатӣ пешниҳод карда шудаанд. Ба назари мо, навгонии илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ аз асоснок намудани асосҳои илмӣ-методии такмили идоракунии стратегии корхонаҳои комплекси агросаноатӣ, таҳияи механизмҳои ташаккул ва татбиқи стратегияи рушди дарозмуддат ва ташаккули низоми мутобиқшавандаи идоракунии фаъолияти онҳо иборат мебошад.

Ба ҳимоя аз ҷониби муаллиф навгонии зерини аҳамияти илмӣ-назариявӣ ва амалӣ дошта оид ба самтҳои асосии такмили идоракунии стратегӣ ва таъмини рушди устувори корхонаҳои комплекси агросаноатӣ пешниҳод гардидаанд:

- аз ҷониби муаллиф низоми нишондиҳандаҳои баҳодихии устувори стратегӣ ва самаранокии идоракунии корхонаҳои агросаноатӣ таҳлил ва систематизатсия карда шудааст. Муаллиф нишондиҳандаҳои истеҳсолӣ, молиявӣ, сармоягузорӣ, захиравӣ ва иқтисодиро дар низоми ягона муттаҳид намуда, муносибати интегратсиониро барои арзёбии ҳолати стратегии корхонаҳо пешниҳод кардааст. Истифодаи чунин муносибат имконият медиҳад, ки сатҳи устувори стратегӣ, самаранокии истифодаи захираҳо ва имкониятҳои рушди минбаъдаи корхонаҳо ба таври ҳамаҷониба арзёбӣ карда шаванд;

- аз ҷониби муаллиф низоми нишондиҳандаҳои баҳодихии устувори стратегӣ ва самаранокии идоракунии корхонаҳои агросаноатӣ таҳлил ва гурӯҳбандӣ гардида, нишондиҳандаҳои истеҳсолӣ, молиявӣ, сармоягузорӣ, захиравӣ ва иқтисодӣ дар доираи низоми ягонаи баҳодихӣ муттаҳид карда шудаанд. Муаллиф истифодаи муносибати интегратсиониро барои арзёбии ҳолати стратегии корхонаҳо пешниҳод намуда, имконияти муайян намудани сатҳи устуворӣ, самаранокии истифодаи захираҳо ва имкониятҳои рушди минбаъдаи онҳоро асоснок кардааст;

- диссертант вобастагии самаранокии идоракунии стратегии рушди корхонаҳои кишоварзиро аз иқтидори захиравӣ ва сатҳи таъминоти онҳо муайян намуда, таъсири истифодаи замин, меҳнат, сармоя, воситаҳои истеҳсоли ва захираҳои молиявиро ба натиҷаҳои фаъолияти корхонаҳо асоснок кардааст. Натиҷаҳои таҳқиқот барои муайян намудани самтҳои афзалиятноки идоракунии стратегӣ аҳамияти назариявӣ амалӣ доранд;

- муаллиф механизми ташаккул ва татбиқи стратегияи рушди дарозмуддати субъектҳои комплекси агросаноатиро таҳия намуда, марҳилаҳои асосии он, аз ҷумла таҳлили муҳити дохилӣ ва беруна, муайян намудани ҳадафҳои стратегӣ, арзёбии иқтидори захиравӣ, муайян намудани хавфҳо, интиҳоби самтҳои афзалиятноки истеҳсоли ва сармоягузорӣ ва мониторинги натиҷаҳои татбиқи стратегияро ба низоми ягона ворид кардааст;

- аз ҷониби диссертант стратегияи дурнамои рушди ҳамаҷонибаи субъектҳои комплекси агросаноатӣ таҳия ва асоснок гардида, самтҳои фаъолгардонии сармоягузорӣ, навсозии иқтидори истеҳсоли, баланд бардоштани рақобатпазирии маҳсулоти кишоварзӣ, ташаккули талаботи устувор ба маҳсулоти соҳа ва таҳкими устувории молиявии корхонаҳо муайян карда шудаанд;

- муаллиф низоми идоракунии мутобикшавандаи стратегии корхонаҳои агросаноатиро пешниҳод намуда, асосҳои мониторинги тағйироти муҳити иқтисодӣ, пешгӯии хавфҳо, арзёбии натиҷаҳои фаъолияти корхона ва ворид намудани тағйироти саривактӣ ба ҳадафҳо ва ҷорабинҳои стратегияро муайян кардааст.

Дар маҷмӯъ, муассисаи пебар чунин мешуморад, ки натиҷаҳои илмӣ дар диссертатсия бадастомада ба ҳадаф ва вазифаҳои гузошташуда мутобикат дошта, нағзониҳои пешниҳодшуда бо мазмуну мундариҷаи таҳқиқот алоқамандии мустақим доранд. Нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда дорои унсурҳои назариявӣ, методӣ ва амалӣ буда, барои тақмили низоми идоракунии стратегии корхонаҳои комплекси агросаноатӣ аҳамияти муайян доранд.

Натиҷаҳои зерини таҳқиқот ба ҳайси нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда муаррифӣ гардидаанд:

- аз ҷониби муаллиф заминаҳои методологии баланд бардоштани самаранокии идоракунии стратегии корхонаҳои комплекси агросаноатӣ бо дарназардошти хусусиятҳои соҳавӣ, омилҳои муҳити дохилӣ ва берунӣ ва сатҳи истифодаи иқтидори истеҳсоли, молиявӣ ва захиравӣ асоснок карда шудаанд. Дар ин замина, самтҳои асосии тақмили идоракунии стратегӣ ва таъмини мутобикшавии корхонаҳо муайян гардидаанд;

- муаллиф механизми ташаккул ва татбиқи стратегияи рушди корхонаҳои аграриро тақмил дода, марҳилаҳои асосии раванди идоракунии стратегӣ ва

самтҳои истифодаи самараноки иқтидори истеҳсоли, молиявӣ ва захиравиро муайян намудааст;

-диссертант модели илмӣ робитаи байни нишондиҳандаҳои самараноки фаъолияти корхонаҳои кишоварзӣ ва сатҳи таъминоти захиравии онҳоро таҳия карда, имконияти истифодаи онро дар раванди қабули қарорҳои стратегӣ идоракуни асоснок намудааст;

-аз ҷониби муаллиф стратегияи дарозмуддати рушди ҳамаҷонибаи субъектҳои хоҷагидори комплекси агросаноатӣ дар асоси татбиқи лоиҳаҳои сармоягузорӣ таҳия ва асоснок гардидааст. Стратегияи мазкур ба таъмини рушди устувори корхонаҳо, навсозии иқтидори истеҳсоли, таҳкими устувори молиявӣ, истифодаи оқилонаи захираҳо ва баланд бардоштани рақобатпазирии маҳсулоти кишоварзӣ равона шудааст.

5. Аҳамияти илмӣ, амалӣ иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои таҳқиқот.

Аҳамияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия дар такмили асосҳои назариявӣ методологӣ идоракунии стратегӣ рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ ва таҳияи равишҳои муосири идоракунии фаъолияти субъектҳои бахши аграрӣ зоҳир мегардад. Муаллиф дар асоси таҳқиқоти гузаронидашуда самтҳои рушди дарозмуддати корхонаҳои агросаноатиро муайян намуда, хулоса ва пешниҳодҳои илмиро таҳия кардааст, ки метавонанд барои рушди минбаъдаи таҳқиқоти назариявӣ дар самти идоракунии стратегӣ, рушди устувор ва баланд бардоштани рақобатпазирии субъектҳои агросаноатӣ истифода шаванд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар имконияти татбиқи натиҷаҳо ва тавсияҳои пешниҳодшуда дар раванди таҳияи стратегияҳои рушди корхонаҳо, банақшагирии фаъолияти сармоягузорӣ, арзёбии иқтидори истеҳсоли ва захиравӣ, инчунин қабули қарорҳои стратегӣ идоракуни ифода меёбад. Татбиқи пешниҳодҳои диссертант метавонад барои баланд бардоштани самаранокии фаъолияти иқтисодӣ, истифодаи оқилонаи захираҳо, таҳкими устувори молиявӣ ва таъмини рушди устувори корхонаҳои комплекси агросаноатӣ мусоидат намояд.

Аҳамияти иқтисодии натиҷаҳои таҳқиқот дар фароҳам овардани имконият барои истифодаи самараноки захираҳои истеҳсоли, молиявӣ ва сармоягузорӣ, навсозии иқтидори истеҳсоли корхонаҳо, баланд бардоштани самаранокии фаъолияти хоҷагидорӣ ва таҳкими рақобатпазирии маҳсулоти кишоварзӣ зоҳир мегардад. Тавсияҳои аз ҷониби муаллиф таҳияшуда метавонанд барои асоснок намудани самтҳои афзалиятноки сармоягузорӣ ва истифодаи самараноки имкониятҳои мавҷудаи корхонаҳо истифода шаванд.

Аҳамияти иҷтимоии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки татбиқи натиҷаҳои бадастомада метавонад ба рушди устувори субъектҳои агросаноатӣ,

афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, беҳтар гардидани таъминоти аҳоли бо маҳсулоти озуқаворӣ ва таҳкими амнияти озуқавории кишвар мусоидат намояд. Ҳамзамон, рушди фаъолияти истеҳсолии корхонаҳои агросаноатӣ барои васеъ намудани имкониятҳои шугл дар деҳот ва беҳтар намудани вазъи иҷтимоию иқтисодии аҳоли замина фароҳам меорад.

Пешниҳодҳо ва тавсияҳои аз ҷониби муаллиф таҳиягардида метавонанд дар фаъолияти субъектҳои комплекси агросаноатӣ ва мақомоти дахлдори соҳаи кишоварзӣ истифода шаванд. Инчунин, натиҷаҳои таҳқиқот барои муассисаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дар самти гузаронидани таҳқиқоти илмӣ, таҳияи маводи таълимӣ ва омӯзиши масъалаҳои идоракунии стратегӣ аҳамияти амалӣ доранд.

6. Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ, дурустӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқ.

Дарачаи асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои илмӣ дар диссертатсия пешниҳодшуда бо истифодаи маҷмӯи усулҳои муосири таҳқиқоти иқтисодӣ, аз ҷумла таҳлил, муқоиса, ҷамъбаст, гурӯҳбандӣ, таҳлили омӯрӣ ва иқтисодӣ-математикӣ таъмин гардидааст. Муаллиф дар таҳқиқот аз санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, стратегияҳо ва барномаҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, маълумоти расмӣ омӯрӣ, ҳисоботҳои соҳавӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти олимони ватанӣ ва хориҷӣ эҷодкорона истифода бурдааст.

Асоснокии муқаррароти назариявӣ ва натиҷаҳои таҳлили диссертатсия пеш аз ҳама ба мутобиқати онҳо ба мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, истифодаи маълумоти воқеӣ оид ба фаъолияти корхонаҳои комплекси агросаноатӣ ва татбиқи усулҳои мувофиқи таҳқиқоти иқтисодӣ вобаста мебошад. Хулосаҳои илмӣ диссертант аз натиҷаҳои таҳлили нишондиҳандаҳои иқтисодию истеҳсолӣ ва омилҳои таъсиррасон ба рушди стратегӣ ва самаранокии идоракунии корхонаҳои комплекси агросаноатӣ бармеоянд.

Муаллиф ҳангоми таҳияи хулосаҳо ва тавсияҳои илмӣ маълумоти ҷамъоваришуда ва натиҷаҳои таҳлилро ба таври мақсаднок истифода намуда, робитаи байни масъалаҳои назариявӣ ва натиҷаҳои амалиро муайян кардааст. Натиҷаҳои таҳқиқот дар конференсияҳои илмӣ-амалӣ мавриди муҳокима қарор гирифта, натиҷаҳои асосии он дар мақолаҳои илмӣ муаллиф инъикос ёфтаанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои бадастомада ва аҳамияти амалии пешниҳодҳои таҳияшуда имкон медиҳад, ки онҳо дар такмили идоракунии стратегияи корхонаҳои комплекси агросаноатӣ, таҳияи стратегияҳои рушди дарозмуддат ва таъмини рушди устувори субъектҳои бахши аграрӣ истифода шаванд.

7. Саҳми илмӣ довталаб дар ҳалли масъалаҳои илмӣ. Саҳми шахсии диссертант дар таҳқиқи мустақилонаи масъалаҳои назариявӣ ва амалии идоракунии стратегияи рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ равшан ифода

ёфтааст. Муаллиф дар ҳамаи марҳилаҳои таҳқиқот, аз интихоби мавзӯ ва муайян намудани мақсаду вазифаҳо то ҷамъоварӣ, коркард ва таҳлили маълумот, таҳияи хулосаҳо ва пешниҳодҳои илмӣ-амалӣ, мустақилона ҷаъолият намудааст.

Аз ҷониби муаллиф асосҳои назариявӣ ва методологии идоракунии стратегӣ таҳлил гардида, хусусиятҳои ташаккул ва рушди стратегии корхонаҳои комплекси агросаноатӣ муайян карда шудаанд. Дар ин замина, самтҳои асосии тақмили низоми идоракунии стратегӣ, баланд бардоштани самаранокии ҷаъолияти хоҷагидорӣ ва таъмини рушди устувори субъектҳои агросаноатӣ пешниҳод ва асоснок гардидаанд. Хулосаҳо ва тавсияҳои пешниҳодшуда аз натиҷаҳои таҳқиқоти мустақили муаллиф бармеоянд.

Натиҷаҳои илмӣ ва пешниҳодҳои амалии диссертант дар корҳои илмии интишорнамудаи ӯ инъикос ёфта, метавонанд барои тақмили идоракунии стратегӣ, баланд бардоштани рақобатпазирӣ ва таъмини рушди устувори корхонаҳои комплекси агросаноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди истифода қарор гиранд. Бояд гуфт, ки натиҷаи илмии бадастомадаи диссертатсияи Абдусаломов Ф. А. метавонад ҳангоми таҳияи ҷанбаҳои назариявӣ, методологӣ ва амалии тақмили низоми идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ, ташаккули механизмҳои рушди дарозмуддат ва мутобиқсозии ҷаъолияти субъектҳои агросаноатӣ ба тағйироти муҳити иқтисодӣ истифода шаванд.

8. Нашри натиҷаҳои таҳқиқот дар маҷалаҳои тақризшавандаи илмӣ. Маводҳои интишоршудаи муаллиф, хулосаву пешниҳодҳои дар диссертатсия ҷойдоштаро дар худ инъикос менамояд. Муаллиф аз рӯи мавзӯи таҳқиқот 19 мақолаи илмиро ба ҷоп расонидааст, ки аз он 5 мақола дар нашрияҳои аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тақризшаванда мебошанд. Натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ дар конфронсҳои илмию назариявӣ ва амалию ҷумҳуриявӣ ба тариқи маърузаҳои илмӣ баён шудаанд.

9. Арзёбии мазмуни диссертатсия ва ва дараҷаи ба итмом расидани он. Сохтор ва ҳҷми диссертатсия.

Сохтор ва ҳҷми диссертатсия мантиқ, тартиби таҳқиқот ва алгоритми ҳалли масъалаҳои гузошташударо инъикос мекунад. Диссертатсия аз муқаддима, се боб, хулоса ва номгӯи адабиёти илмӣ, ки 124 сарчашмаро дар бар мегирад, иборат аст. Рисола дар 186 саҳифаи матни компютерӣ пешниҳод гардида, аз 13 расм ва 31 ҷадвал иборат аст.

Дар муқаддимаи кори диссертатсионӣ мубрамии мавзӯ ва зарурати гузаронидани таҳқиқот асоснок карда шуда, мақсаду вазифаҳои таҳқиқот, объект ва предмети таҳқиқ, асосҳои назариявӣю методологӣ ва усулҳои истифодашуда муайян гардидаанд. Инчунин, навгонии илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалии

натиҷаҳои таҳқиқот, нуқтаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва самтҳои истифодаи натиҷаҳои бадастомада инъикоси худро ёфтаанд (саҳ. 4-13).

Боби якуми диссертатсия, ки «Асосҳои назариявӣю методиҳои ташаккули идоракунии стратегӣ дар корхонаҳои комплекси агросаноатӣ» номгузорӣ шудааст, ба омӯзиши ҷанбаҳои назариявӣ ва методологии идоракунии стратегии рушди корхонаҳои агросаноатӣ бахшида шудааст. Муаллиф дар ин боб бо истифода аз адабиёти илмӣ ватанӣ ва хориҷӣ мафҳум, моҳият, мазмун ва принсипҳои идоракунии стратегиро таҳлил намуда, хусусиятҳои татбиқи онро дар фаъолияти субъектҳои комплекси агросаноатӣ муайян кардааст. Дар баробари ин, равишҳои гуногуни назариявӣю методӣ ба ташаккули низоми идоракунии стратегӣ мавриди таҳлил ва ҷамъбасти қарор гирифтаанд (саҳ. 14-60).

Дар зербоби 1.1-и диссертатсия «Асосҳои таҳаввулотҳои назариявӣю идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ» (саҳ. 14-28) заминаҳои назариявӣю методиҳои идоракунии стратегӣ таҳлил шудаанд. Қобили зикр аст, ки дар саҳ. 26-27 муаллиф марҳилаҳои асосии раванди идоракунии стратегиро баррасӣ намуда, зарурати таҳлили вазъият, таҳияи қарорҳои стратегӣ, татбиқи онҳо, назорат ва арзёбии натиҷаҳои бадастомадаро асоснок менамояд.

Дар зербоби 1.2-и диссертатсия «Хусусиятҳои идоракунии стратегии корхонаҳои кишоварзӣ дар асоси ташаккули низоми ҳамгироии кишоварзӣ» (саҳ. 29-41) масъалаҳои ташаккули низоми ҳамгирӣю ҳамчун яке аз самтҳои муҳими тақмили идоракунии стратегии корхонаҳои кишоварзӣ таҳлил гардидаанд. Муаллиф дар асоси омӯзиши муносибатҳои байни субъектҳои комплекси агросаноатӣ зарурати таҳкими робитаҳои истеҳсолӣ, иқтисодӣ ва ташкилӣ, инчунин ҳамоҳангсозии фаъолияти иштирокчиёни занҷири агросаноатиро нишон додааст (саҳ. 29-34). Дар идома масъалаҳои самаранок истифода намудани захираҳо, ташкили ҳамкорӣҳои байни корхонаҳо ва баланд бардоштани самаранокии равандҳои истеҳсолӣ ва тақсими маҳсулот мавриди таҳлил қарор гирифтаанд (саҳ. 34-37). Қисми хотимавии зербоб ба нақши логистика ва ҳамоҳангсозии равандҳои таъминот, истеҳсол, нигоҳдорӣ ва фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ бахшида шуда, аҳамияти онҳо дар ташаккули низоми самаранокии идоракунии стратегӣ асоснок карда шудааст (саҳ. 38-41).

Зербоби 1.3-и диссертатсия таҳти унвони «Асосноккунии рушди стратегии субъектҳои хоҷагидорӣ дар комплекси агросаноатӣ» яке аз қисматҳои муҳими таҳқиқот ба ҳисоб меравад. Дар он муаллиф масъалаҳои назариявӣю методиҳои рушди стратегии субъектҳои КАС-ро мавриди омӯзиш қарор дода, хусусиятҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва экологии ин низомро муайян намудааст.

Ҷиҳати мусбати зербоби мазкур дар он ифода меёбад, ки муаллиф ба масъалаи ҳамгирӣю ҳамоҳангсозии фаъолияти субъектҳои КАС таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуда, нақши онҳоро дар ташаккули занҷири устувори истеҳсолӣ

асоснок кардааст. Ҳамзамон, зиддиятҳои асосии рушди субъектҳои комплекси агросаноатӣ муайян гардида, роҳҳои такмили муносибатҳои ҳамгироӣ ва механизмҳои идоракунии пешниҳод шудаанд (саҳ. 50–53).

Дар зербоб инчунин масъалаҳои дастгирии давлатӣ, рушди кластерҳо, ҷалби сармоя ва қарз, ҷорӣ намудани технологияҳои муосир ва ташаккули инфрасохтори аграрӣ баррасӣ шудаанд. Дар маҷмӯъ, натиҷаҳои бадастомада аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқотро таъкият дода, барои асоснок намудани самтҳои рушди стратегии субъектҳои комплекси агросаноатӣ заминаи муайян фароҳам меоранд.

Боби дуюми диссертатсия таҳти унвони «Вазъи кунунии идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ» аз ҷиҳати таҳлили вазъи воқеии комплекси агросаноатӣ аҳамияти муҳим дорад. Дар он муаллиф бо истифода аз нишондиҳандаҳои омӯрӣ захираҳои моддию техники, заминӣ, меҳнатӣ ва молиявӣ соҳа, инчунин ҳолати идоракунии стратегии корхонаҳои КАС-ро мавриди таҳқиқ қарор додааст.

Дар зербоби 2.1 (саҳ. 61–78) вазъи захираҳои заминӣ, меҳнатӣ, моддию техники ва истеҳсолии комплекси агросаноатӣ мавриди таҳлил қарор гирифта, мушкилоти асосии соҳа, аз ҷумла фарсудашавии фондҳои асосӣ, норасоии техникаи муосир, маҳдудияти захираҳои молиявӣ, сатҳи нисбатан пасти музди меҳнат ва нокифоя будани инфрасохтор муайян карда шудаанд. Муаллиф зарурати навсозии базаи моддию техники, рушди лизинг ва истифодаи самараноки захираҳои мавҷударо асоснок менамояд.

Дар зербоби 2.2 (саҳ. 79–93) вазъи сармоягузорӣ ва таъминоти молиявӣ корхонаҳои КАС таҳлил гардида, динамикаи сармоягузорӣ ба сармояи асосӣ, манбаъҳои маблағгузорӣ ва мушкилоти ҷалби сармоя баррасӣ шудаанд. Муаллиф зарурати таъкияти дастгирии давлатии молиявӣ, ҷалби сармояи хусусӣ, такмили механизмҳои маблағгузорӣ ва рушди кластеркунонии истеҳсолотро асоснок кардааст.

Дар зербоби 2.3 (саҳ. 94–110) идоракунии стратегии корхонаҳои КАС дар шароити муносибатҳои бозорӣ таҳлил шуда, таъсири омилҳои дохилӣ ва беруна, тағйироти талаботи бозор, рақобат, имкониятҳои молиявӣ ва иқтисодии кадрӣ ба фаъолияти корхонаҳо арзёбӣ гардидааст. Ҳамзамон, сохтори истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, вазъи иқтисодии субъектҳои соҳа ва нақши технологияҳои инноватсионӣ мавриди таҳлил қарор гирифтаанд.

Дар маҷмӯъ, таҳлилҳои анҷомдодаи муаллиф нишон медиҳанд, ки рушди стратегии корхонаҳои КАС аз самаранокии истифодаи захираҳо, навсозии базаи моддию техники, ҷалби сармоягузорӣ, рушди фаъолияти инноватсионӣ, такмили идоракунии ва мутобиқшавӣ ба талаботи бозор вобастагии мустақим дорад. Натиҷаҳо ва пешниҳодҳои муаллиф барои муайян намудани самтҳои

афзалиятноки рушди устувори корхонаҳои комплекси агросаноатӣ аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доранд.

Боби ҷеюми диссертатсия таҳти унвони «Самтҳои рушди идоракунии стратегии корхонаҳои комплекси агросаноатӣ» ба таҳқиқи роҳҳои такмили идоракунии стратегӣ, самаранок истифода намудани захираҳо, ҷалби сармоягузорӣ ва таъмини рушди устувори корхонаҳои комплекси агросаноатӣ бахшида шудааст (сах.111–166). Муаллиф ба масъалаҳои баланд бардоштани самаранокӣ истифодаи захираҳои моддию техники, меҳнатӣ ва молиявӣ, рушди иқтисодии истеҳсоли, ҷалби сармоягузорӣ ва истифодаи технологияҳои муосир таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуда, роҳҳои мутобиқ намудани фаъолияти корхонаҳои комплекси агросаноатиро ба талаботи тағйирёбандаи бозор асоснок кардааст. Ҳамзамон, дар боб масъалаҳои рушди захираҳои инсонӣ, такмили муносибатҳои ҳамгироӣ байни субъектҳои агросаноатӣ ва ташкили шароити мусоид барои фаъолияти самаранокӣ корхонаҳо мавриди таҳлил қарор гирифтаанд.

Дар зербоби 3.1(сах.115–126) масъалаҳои такмили механизми идоракунии стратегӣ таҳлил гардида, зарурати мутобиқ намудани стратегияҳои рушди корхонаҳо ба тағйироти иқтисодӣ, технологӣ ва бозорӣ асоснок шудааст. Муаллиф ба рушди захираҳои инсонӣ, такмили ихтисоси кормандон, навсозии базаи моддию техники ва истифодаи технологияҳои муосир таваҷҷуҳ зоҳир намуда, дар мисоли корхонаҳои комплекси агросаноатии ноҳияи Данғара самаранокӣ истифодаи захираҳои табиӣ, моддию техники ва меҳнатиро арзёбӣ кардааст. Истифодаи таҳлили коррелясионӣ-регрессионӣ имкон додааст, ки таъсири омилҳои асосӣ ба натиҷаҳои фаъолияти корхонаҳо муайян карда шавад.

Унвонҷӯ инчунин дар (сах.115–122) - и таҳқиқот масъалаҳои ҷалби сармоягузорӣ ва самаранок истифода намудани онро дар корхонаҳои кишоварзӣ баррасӣ намуда, нақши сармоягузорию дар рушди иқтисодии истеҳсоли асоснок кардааст. Дар мисоли КИ «Раҳмонҷон» таъсири воситаҳои асосӣ ба натиҷаҳои фаъолияти корхона таҳлил гардида, зарурати навсозии фондҳои асосӣ, васеъ намудани иқтисодҳои истеҳсоли ва рушди инфрасохтори дахлдор нишон дода шудааст. Ҳамчунин, рушди соҳаи чорводорӣ ҳамчун яке аз самтҳои тавсеаи фаъолияти корхона мавриди таваҷҷуҳ қарор гирифтааст.

Дар баробари ин, унвонҷӯ рушди захираҳои меҳнатӣ ва беҳтар намудани шароити иҷтимоию иқтисодии аҳолии деҳотро ҳамчун яке аз омилҳои муҳими баланд бардоштани самаранокӣ ва устувории фаъолияти корхонаҳои агросаноатӣ баррасӣ намудааст. Натиҷаҳои бадастомада нишон медиҳанд, ки такмили идоракунии стратегӣ, истифодаи оқилонаи захираҳо, навсозии заминаи моддию техники, рушди иқтисодии истеҳсоли, ҷалби сармоягузорӣ ва татбиқи

технологияҳои муосир самтҳои муҳими рушди минбаъдаи корхонаҳои комплекси агросаноатӣ ба ҳисоб мераванд.

Дар зербоби 3.2 (сах.127–143) аз ҷониби унвонҷӯ масъалаҳои интиҳоби стратегияҳои рушди корхонаҳои кишоварзӣ дар мисоли КИ «Муҳсинҷон»-и ноҳияи Данғара баррасӣ гардидаанд. Муаллиф вобастагии самаранокии стратегияро аз иқтидори истеҳсоли, захираҳо ва вазъи бозор нишон дода, рушди шарикӣ стратегӣ, тақмили фаъолияти маркетингӣ, диверсификатсияи фурӯш ва истифодаи технологияҳои муосирро пешниҳод менамояд.

Дар зербоби мазкур (сах.130–132) фаъолияти КИ «Муҳсинҷон» аз рӯи як қатор нишондиҳандаҳои истеҳсоли ва молиявӣ бо дигар корхонаҳои кишоварзӣ муқоиса гардида, имкониятҳо ва маҳдудиятҳои рушди стратегияи он муайян карда шудаанд. Дар асоси натиҷаҳои таҳлил зарурати густариши шарикӣ стратегӣ, рушди инфрасохтори нигоҳдорӣ ва тақмили низоми фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ асоснок шудааст.

Аз ҷумла, тибқи ҳисобҳои муаллиф (сах.137–140) (ҷадв. 3.7) татбиқи лоиҳаи нигоҳдорӣ ва фурӯши қарам ва сабзӣ метавонад ғоиди софи корхонаро зиёд намуда, ба беҳтар гардидани нишондиҳандаҳои даромаднокӣ мусоидат намояд. Ҳамчунин, дар асоси нишондиҳандаҳои ҷадвали 3.8 афзоиши як қатор нишондиҳандаҳои самаранокии фаъолияти КИ «Муҳсинҷон» барои соли 2024 пешбинӣ гардидааст.

Муаллиф инчунин ба тақмили сохтори идоракунии ва ташкили фаъолияти маркетингӣ таваҷҷуҳ намуда, зарурати беҳтар намудани таъминоти иттилоотӣ, рушди малакаҳои маркетингӣ ва тақмили фурӯши маҳсулотро таъкид менамояд. Дар маҷмӯъ, натиҷаҳои таҳқиқот нишон медиҳанд, ки тақмили идоракунии стратегӣ, рушди шарикӣ стратегӣ, ҷорӣ намудани технологияҳои инноватсионӣ, диверсификатсияи каналҳои фурӯш ва таҳкими ҳамкориҳои кооперативӣ аз самтҳои муҳими баланд бардоштани самаранокии фаъолияти корхонаҳои кишоварзӣ мебошанд.

Дар зербоби 3.3 (сах.144–166) кластеризатсияи ҳамчун яке аз самтҳои муҳими идоракунии стратегияи корхонаҳои комплекси агросаноатӣ мавриди таҳлил қарор гирифта, нақши кластерҳо дар таҳкими ҳамгироии субъектҳои хоҷагидор, самаранок истифода намудани захираҳо, рушди инфрасохтор ва баланд бардоштани рақобатпазирии маҳсулоти кишоварзӣ асоснок карда шудааст. Муаллиф нишон медиҳад, ки ташкили робитаҳои устувор байни истеҳсолкунандагон, корхонаҳои қоркард, ташкилотҳои хизматрасон ва дигар субъектҳои марбута метавонад ба беҳтар гардидани самаранокии фаъолияти агросаноатӣ мусоидат намояд.

Дар мисоли лоиҳаи «Комплекси боғпарварӣ»-и КИ «Раҳмонҷон» имкониятҳои ташкили занҷири ягонаи истеҳсол, қоркард, нигоҳдорӣ, логистика

ва фуруши маҳсулоти кишоварзӣ таҳлил гардида, самтҳои асосии ҳамкории субъектҳои кластер муайян карда шудаанд. Натиҷаҳои таҳлил нишон медиҳанд, ки чунин шакли ҳамгироӣ метавонад барои коҳиш додани хароҷот, беҳтар намудани истифодаи захираҳо, рушди инфрасохтори истеҳсоли ва тақвияти мавқеи маҳсулоти кишоварзӣ дар бозор замина фароҳам оварад.

Дар маҷмӯъ, таҳлили маводи боби сеюм собит менамояд, ки тақмили идоракунии стратегӣ, навсозии базаи истеҳсоли, рушди захираҳои инсонӣ, ҷалби сармоягузорӣ, таҳкими ҳамкории субъектҳои КАС ва кластерикунонӣ метавонанд барои баланд бардоштани самаранокии фаъолияти корхонаҳо ва таъмини рушди устувори комплекси агросаноатӣ мусоидат намоянд.

Дар қисми хулосавии диссертатсия (сах.167–170) натиҷаҳои таҳлили фаъолияти корхонаҳои комплекси агросаноатӣ, самаранокии истифодаи захираҳо, имкониятҳои сармоягузорӣ ва самтҳои рушди кластерикунонӣ ҷамъбаст гардида, хулосаҳои асосӣ ва тавсияҳои илмӣ оид ба тақмили идоракунии стратегии корхонаҳои агросаноатӣ, самаранок истифода намудани захираҳо ва баланд бардоштани рақобатпазирии онҳо таҳия шудаанд.

10. Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Диссертатсияи Абдусаломов Фарҳод Абдучаборович дар мавзӯи «Идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» аз ҷиҳати сохтор, мазмун ва сатҳи таҳия ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ гардидааст, мувофиқат менамояд. Дар муқаддима ҷанбаҳои асосии методологии таҳқиқот, аз ҷумла мубрамияти мавзӯ, дараҷаи таҳқиқи масъала, робита бо барномаҳо ва мавзӯҳои илмӣ, мақсад ва вазифаҳо, объект ва предмет, наwgониҳои илмӣ, аҳамияти назариявӣ амалӣ, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳо ва саҳми шахсии доvtалаб ба таври асоснок инъикос ёфтаанд.

Сохтори диссертатсия мутобиқи талаботи амалкунанда таҳия гардида, мазмуни бобҳо ва зербобҳо ба мақсад ва вазифаҳои гузошташуда мувофиқат мекунад. Ҳамзамон, тарзи барасмиятдарории диссертатсия ва автореферат ба талаботи Дастурамали дахлдор, ки бо қарори Раёсати Комиссия аз 31 марти соли 2022, №3 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Автореферати диссертатсия тибқи талаботи муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмҳои иқтисодӣ таҳия гардида, мазмуни асосии таҳқиқотро инъикос менамояд ва дар он натиҷаҳои илмии асоснокгардида шарҳи пурраи худро ёфтаанд.

11. Мутобикати тахассуси илмӣ довталаб ба дараҷаи илмӣ. Тахассуси илмӣ Абдусаломов Фарҳод Абдучаборович ба ихтисоси илмӣ дархосшаванда 6D050700 – Менеҷмент (илмҳои иқтисодӣ) мувофиқат мекунад.

12. Эҷодҳо ва ҳолатҳои баҳсталаб доир ба диссертатсия.

Ба сифати эҷоду тавсияҳо ба диссертатсия чунин нуқтаҳо қайд кардан мумкин аст:

1. Дар диссертатсия масъалаҳои назариявии маркетинг ба таври васеъ баррасӣ гардидаанд, вале саҳми шахсии муаллиф дар тақмили мафҳум ва ё пешниҳоди муносибати нави назариявӣ ба идоракунии маркетинг дар соҳаи кишоварзӣ ба таври кофӣ мушаххас карда нашудааст;

2. Ҳангоми таҳлили вазъи бозори озуқаворӣ ва фаъолияти маркетингии корхонаҳои кишоварзӣ маълумоти оморӣ бештар хусусияти тавсифӣ дошта, истифодаи усулҳои иқтисодӣ-математикӣ ва моделсозӣ барои муайян намудани таъсири омилҳои алоҳида ба рушди фаъолияти маркетингӣ маҳдуд мебошад;

3. Пешниҳодҳои барномавӣ оид ба баланд бардоштани рақобатпазирии корхонаҳои кишоварзӣ аҳамияти амалӣ доранд, вале барои татбиқи онҳо ҳисобҳои иқтисодӣ, муайян намудани манбаъҳои маблағгузорӣ ва арзёбии самаранокии иқтисодии чорабиниҳои пешниҳодшуда пурра инъикос нагардидаанд;

4. Дар таҳқиқот масъалаҳои истифодаи технологияҳои рақамӣ ва маркетинги электронӣ дар фаъолияти корхонаҳои кишоварзӣ баррасӣ шудаанд, аммо нақши шабакаҳои иҷтимоӣ, платформаҳои рақамии савдо ва технологияҳои муосири иттилоотӣ дар рушди бозори маҳсулоти кишоварзӣ таҳлили амиқи илмӣ нагирифтааст;

5. Муаллиф дар қор аз натиҷаҳои илмӣ олимони ватании соҳа нисбатан кам истифода намудааст;

6. Дар таҳқиқот омилҳо, усулҳо ва нишондиҳандаҳои баҳодиҳии самаранокии иқтисодии механизмҳои идоракунии стратегии рушди корхонаҳои КАС мавриди таҳқиқу баррасӣ қарор дода шудааст. Аммо ба фикри мо агар нақши омилҳои сармоягузорӣ ва инноватсионӣ дар таъмини рушди стратегии корхонаҳо таъсирбахш ба таври возеҳтар нишон дода мешуданд, ба манфиати қор мебуд.

Қайд кардан зарур аст, ки эҷодҳои таъкидшуда арзиши мусбӣ ва умумии қори иҷрогардидаро паст намекунад ва хусусияти тавсиявӣ дорад.

13. Хулоса оид ба диссертатсия. Диссертатсияи Абдусаломов Фарҳод Абдучаборович дар мавзӯи «Идоракунии стратегии рушди корхонаҳои комплекси агросаноатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори (Phd) аз рӯйи ихтисоси 6D050700 – Менеҷмент (илмҳои иқтисодӣ) таҳқиқоти илмӣ-тахассусии ба итмомрасида буда, ба талаботи муқарраргардидаи

Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ мебошад. Натиҷаҳои таҳқиқоти анҷомдодашуда нишон медиҳанд, ки диссертатсия дорои аҳамияти назариявӣ ва амалии назаррас буда, бо истифодаи усулҳои муосири таҳқиқотӣ дар сатҳи баланди илмию методологӣ таҳия гардидааст. Дар он масъалаи муҳими илмӣ мавриди омӯзиш қарор гирифта, барои ҳалли он хулоса ва пешниҳодҳои асосноки илмӣ таҳия шудаанд. Бо дарназардошти навгониҳои илмӣ, аҳамияти амалии натиҷаҳо ва саҳми муаллиф дар рушди самти таҳқиқшаванда, Абдусаломов Фарҳод Абдучаборович ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори (Phd) аз рӯйи ихтисоси 6D050700 – Менечмент (илмҳои иқтисодӣ) доништа мешавад.

Такризи муассисаи пешбар дар ҷаласаи кафедраи менечменти инноватсионӣ ва соҳибкории Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (протоколи №2, аз 24.09.2026). Дар маҷлис оид ба муҳокимаи масъалаи мазкур 13 нафар омӯзгорон иштирок доштаанд (протоколи №2, аз 24.09.2026).

Натиҷаи овоздиҳӣ:

«тарафдор» - 13 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест

Ташхисгар:

номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти
кафедраи менечменти инноватсионӣ
ва соҳибкории ДАТ

Раҳимов Ҳ. С.

Раиси ҷаласа,
мудири кафедраи кафедраи
менечменти инноватсионӣ
ва соҳибкории ДАТ, н.и.и., дотсент

Сафарова А. Ҷ.

Котиби ҷаласа

Раҷабов З. Ф.

Имзои Сафарова А. Ҷ., Раҳимов Ҳ. С.
ва Раҷабов З. Ф. -ро тасдиқ менамоям.
Сардори шӯъбаи таъминоти ҳуқуқӣ
ва кадрҳои Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Шириншоҳ Шохтемур

Қурбонзода А. Х.

Суроғаи донишгоҳ: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 146, E-mail: rektortau31@mail.ru, www.tajagroun.tj